MAATALOUS

Venäjän eläinlääkintäviranomaiset ovat ilmoittaneet, että (sikarutto)tilanne ei ole heidän hallinnassaan. **ASIANTUNTIJA HANNELE NAUHOLZ, ETT**

Maatilojen määrä on laskenut alle 60 000:een

Tilatukea hakeneiden tilojen määrä laskenut neljä prosenttia viime vuodesta, alle 59 000:een. Koska vain prosentti Suomen maatiloista ei hae tilatukea, maatilojen kokonaismääräkin jäänee alle 60 000:n.

Tilatukea haki kevään päätukihaussa 58 600 maatilaa, kerrotaan Maaseutuvirastosta (Mavi). Viime vuonna hakijoita oli vielä noin 60 100, eli määrä on pudonnut viime vuodesta yli 2 300:lla.

Tilatuen määrä kertoo melko tarkasti toimivien tilojen määrän, arvioi Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen Tiken aktuaari **Jaana Kyyrä**.

Esimerkiksi viime vuonna tilatukea haki lähes 99 prosenttia Tiken ylläpitämään maatilarekisteriin kuuluvista 61 584 maatilasta.

Kyyrän mukaan maatilojen tarkka lukumäärä selviää vasta, kun Tike saa valmiiksi tämänvuotisen tukea hakemattomille tiloille suunnatun päivityskyselyn. Kysely on paraikaa meneillään.

”Toimivien mutta tukien ulkopuolella olevien tilojen määrä on niin pieni, että hyvin todennäköisesti tilojen kokonaismäärä tulee jäämään alle 60 000:n.”

Kyyrän mukaan maatilan kriteerit ovat maatilarekisterissä varsin alhaiset. Maatilan määritelmän täyttää, kun hallinnassa on vähintään yksi hehtaari peltoa tai yksi eläinyksikkö.

Maatilojen määrä on pudonnut viime vuosina nopeasti. Vielä vuonna 2007 Suomessa oli Tiken tilastojen mukaan lähes 70 000 maataloustukea hakenutta tilaa.

Myös ympäristötukea ja lfa:ta haettiin vähemmän

Myös luonnonhaittakorvauksen (lfa-tuki) ja ympäristötuen hakijamäärät laskivat viime vuodesta. Kun niiden hakijoiden määrää verrataan tilatuen hakijoiden määrään, pudotus oli niissä hieman suurempi kuin tilatuessa.

Ylitarkastaja **Lea Anttalainen** Mavista toteaa, ettei vähenemisen syytä pysty jäljittämään viraston järjestelmästä. Yhtenä mahdollisena syynä ovat kuitenkin tukiehdoissa määritellyt ikäsäännöt.

Tilatukea voivat hakea kaikki viljelijät iästä riippumatta, sen sijaan lfa-tukea ja ympäristötukea myönnetään vain niille hakijoille, jotka ovat sitoumusta tehdessään alle 65-vuotiaita.

Hakijamäärät perustuvat Maaseutuviraston alustaviin lukuihin. Ne tarkentuvat sitä mukaa, kun kevään hakemusten tallentaminen ja hyväksyminen edistyvät kunnissa ja elykeskuksissa.

JUHANI REKU

Maataloustukia hakeneiden tilojen määrä vähenee

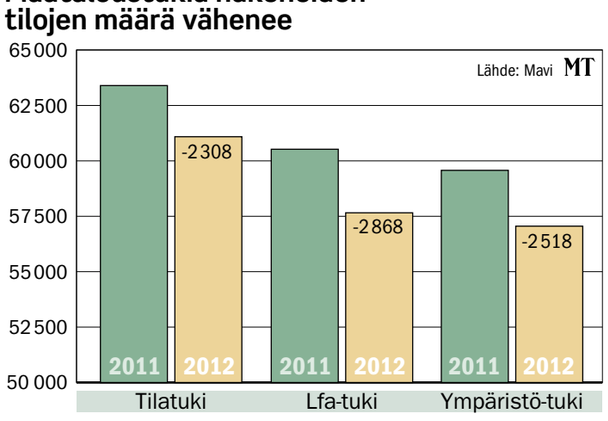

Jonolohkot ovat nyt historiaa

Lopuillekin jonottajille tukikelpoisuus

Viimeisetkin niin sanotut jonolohkot ovat yhdeksän vuoden odotuksen jälkeen saaneet tukikelpoisuuden, kerrotaan Maaseutuvirastosta (Mavi).

Jonolohkoilla tarkoitetaan sellaisia lohkoja, jotka jäivät vuosina 2003 ja 2004 tukikelpoisuuden ulkopuolelle, ja joille ei ole sen vuoksi voitu maksaa luonnonhaittakorvausta eikä ympäristötukea.

Jonolohkoihin laskettiin vuosina 2003 ja 2004 tukihaussa niin sanottujen kasvisääntöjen johdosta tukikelvottomiksi jääneet alat, vuonna 2003 ja aiemmin raivatut alat sekä vuonna 2004 ilmoitetut viljelemättömyyssitoumusalat.

Tukikelpoisiksi pystyi hakemaan myös alle 40-vuotiaiden viljelijöiden ilmoittamia, vuonna 2004 raivattuja aloja.

Maa- ja metsätalousministeriö pyrki purkamaan tukioikeudettomien lohkojen jonon jo viime vuoden tukihaussa. Tällöin esteeksi nousi kuitenkin määrärahojen puute, ja jonosta saatiin pois vain 18 300 hehtaaria.

Tänä vuonna tukikelpoisiksi hyväksyttiin hakemusten perusteella loput. **JUHANI REKU**

MARKKU VUORIKARI

Lannanlevitykseen lisäaikaa syyskuulle

Poikkeuksesta ilmoitettava kuntaan

Viranomaiset ovat pidentäneet lannanlevitysaikaa 10.9. asti niillä märkyydestä kärsivillä tiloilla, jotka ovat sitoutuneet ympäristötuessa kasvukauden aikaiseen lannanlevitykseen.

Syynä määräajan pidentämiseen on sateinen ja myöhäinen kasvukausi, joka on paikoin vaikeuttanut lannan levittämistä ja sitoumusehtojen määräaikojen noudattamista.

Määräajan pidennys ei silti ole automaattinen. Pidennystä saavat hyödyntää vain ne tilat, jotka eivät ole voineet märkyyden takia levittää lantaa pelloille 15.8. mennessä.

Jos tilalle tehdään kokotilavalvonta, lisätoimenpiteen noudattaminen kuuluu valvonnan piiriin.

Määräajan pidennystä hyödyntävien tilojen pitää jättää kuntaan 15.8. jälkeen tehtävästä lannanlevityksestä vapaamuotoinen ilmoitus. Syyksi tukiehdoista poikkeavaan levitysaikaan pitää olla pellon märkyys.

Ilmoitus tulee tehdä välittömästi.

Ilman lisäaikaa lanta olisi pitänyt jo levittää pelloille, sillä tukiehtojen mukainen määräaika on 15.8. Normaalistikin poikkeuksena ovat ne lohkot, joille kylvetään syysviljaa, syysöljykasvia, nurmea tai istutetaan monivuotisia puutarhakasveja. Niilläkin levitysaikaa on 10.9. saakka.

Tukiehtojen määräaika perustuu siihen, että lanta levitetään pelloille suotuisissa olosuhteissa ja sen ravinteet päätyvät kasvavien kasvien käyttöön.

Tänä vuonna lisäaika ei edellytä sitä, että pellolle kylvettäisiin syysviljaa, nurmea tai monivuotisia puutarhakasveja.

JUHANI REKU

Tuotantokustannukset nousivat tuottajahintoja nopeammin

Tuottajahintoihin saatiin 0,5 prosenttia lisää.

Maatalouden tuotantovälineiden ostohinnat nousivat 1,4 prosenttia toisella vuosineljänneksellä edellisvuoden vastaavaan aikaan verrattuna, kun tuottajahintoihin saatiin samaan aikaan 0,5 prosenttia lisää.

Tilastokeskuksen torstaina julkaisemien toisen vuosineljänneksen tuottajahintojen ja tuotantopanosten hintaindeksien mukaan ero tasoittui toisella vuosineljänneksellä, kun tuottajahinnat vahvistuivat 1,5 prosenttia tammi–maaliskuusta ja kustannukset juroivat samaan aikaan lähes paikallaan.

Tuotantoon käytettyjen tarvikkeiden ja palvelujen hinnat nousivat vuodessa 1,3 prosenttia ja investointeihin käytettyjen tavaroiden ja palvelujen hinnat 2,0 prosenttia.

Hintojen nousuun vaikuttivat eniten muiden tavaroiden ja palveluiden sekä lannoitteiden kallistuminen. Lannoitteet kallistuivat lähes neljä prosenttia vuodessa.

Samaan aikaan rehut halpenivat samaiset alle neljä prosenttia, mikä hillitsi tehokkaasti kustannusten nousua.

Maatalouden tuottajahintaindeksi vahvistui Tilastokeskuksen mukaan 0,5 prosenttia vuoden 2012 toisella neljänneksellä vuotta aiempaan verrattuna. Ilman turkistuotantoa tuottajahinnat nousivat 2,4 prosenttia.

Kasvituotoksen hintaindeksi laski 3,9 prosenttia ja eläintuotoksen nousi 3,0 prosenttia.

Kasvituotoksen laskuun vaikutti erityisesti perunan hintojen lasku lähes 33 prosentilla.

Eläintuotoksen nousu nojasi maitoon, jonka tuottajahinta kiipesi lähes 5 prosenttia. Turkisten halpeneminen veti tuottajahintaindeksiä alaspäin.

VEIKKO NIITTYMAA

Atria teurasti Venäjällä 15 000 sikaa ruton takia

Atrian Dan-Kubin sikalaan Venäjän Krasnodarissa on levinnyt afrikkalainen sikarutto. Kaikki tilan 15 000 sikaa on jouduttu teurastamaan.

Atrian varatoimitusjohtaja **Juha Ruohola** kertoo, että ruttoa on tavattu myös muissa alueen sadoista sikaloista.

”Sikarutto levisi Kaukasuksen alueelle vuonna 2007 eikä sitä ole sen jälkeen saatu hallintaan”, Ruohola sanoo.

Eläintautien torjuntayhdistys ETT:n mukaan Etelä-Venäjällä on heinä–elokuun vaihteessa jouduttu lopettamaan jo 75 000 sikaa. Tautia on todettu kymmenessä sikalassa.

Dan-Kubin sikojen ruhot on poltettu ja sikalaa puhdistetaan ja desinfioidaan parhaillaan. Ruoholan mukaan kaikki tapahtuu viranomaisten valvonnassa.

Tyhjennyksen jälkeen sikala joutuu vuoden mittaiseen karanteeniin.

Taloudelliset menetykset vähäisiä

”Tällä ei ole mitään vaikutusta Atrian teolliseen tuotantoon Venäjällä. Raaka-aineen saanti on turvattu”, Ruohola korostaa.

Ruohola viittaa Euroopasta tuotuun pakastelihaan, jota Atrian Venäjän-tehtaat käyttävät tuotannossaan.

Krasnodarin sikala olisi tuottanut 78 000 sikaa vuodessa. Se on 31 prosenttia Atria Venäjän koko tuotantokapasiteetista.

Atrialla on Dan-Kubin lisäksi kaksi muuta tilaa Venäjällä. Keski-Venäjällä sijaitseva sikala on Dan-Kubin tapaan yhteisomistuksessa tanskalaisten kanssa. Atria omistaa molemmista sikaloista 26 prosenttia ja tanskalaiset loput 74 prosenttia.

Kolmas, Moskovan lähellä sijaitseva 60 000 sian tila on kokonaan Atrian omistuksessa.

Ruoholan mukaan taloudelliset menetykset jäävät pieniksi. Vakuutusten lisäksi apua saadaan Venäjän valtion kriisirahastosta.

”Valitettavaa tämä silti on. Juuri käynnistetty, kasvava sikala ja tällainen tapaus, joka ajaa kaiken toiminnan alas.”

Sikarutto leviää vauhdilla

Afrikkalainen sikarutto leviää sikojen eritteiden lisäksi ihmisten, hyönteisten ja kulkuneuvojen välityksellä. Sitä esiintyy myös villisioilla.

ETT:n asiantuntija **Hannele Nauholz** muistuttaa, että sikarutto on maailmanlaajuinen uhka.

”Venäjän eläinlääkintäviranomaiset ovat ilmoittaneet, että tilanne ei ole heidän hallinnassaan.”

Nopean leviämisen syyksi on Venäjällä esitetty ruokajätteen syöttäminen sioille. Tauti säilyy sianlihassa kuukausia. Osasyitä ovat puolihuolimattomasti pidetyt takapihasikalat, ruuan varastaminen suurista sikaloista kotisioille sekä punkki, joka levittää tautia villisikapopulaatioon.

Afrikkalainen sikarutto on äskettäin levinnyt Unkariin. Nauholzin mukaan Suomi ja Baltia ovat riskivyöhykkeellä.

”Onneksi sikatiheitä alueita ei ole rajan lähellä. Riskiä on tietysti silti”, Nauholz toteaa.

KATJA SAHLSTEDT

Jakamalla lisää tehoa perunan lannoitukseen

SEINÄJOKI (MT)

”Lannoitteiden käytön tehostaminen tulee jatkossa entistä ajankohtaisemmaksi”, toteaa Perunantutkimuslaitoksen johtaja **Jussi Tuomisto**. Hän viittaa sekä lannoitteiden hinnan nousuun että ravinteiden huuhtoutumiseen.

Tätä taustaa vasten Perunantutkimuslaitos (Petla) on perustanut laajan kolmivuotisen kasvinravitsemuskokeen, josta saadaan ensimmäisiä tuloksia tämän kasvukauden jälkeen.

Koekenttiä ja Petlan tutkimuksia esiteltiin Ylistaron kenttäpäivässä tiistaina.

Menetelmät testissä

Kokeessa testataan muitakin lannoitusmenetelmiä kuin perinteisiä sijoituksella annettavia mineraalilannoitteita.

”Nyt ravinteet laitetaan kerralla maahan kylvön yhteydessä. Niiden jakaminen kasvin tarpeen ja kasvukauden sääolojen mukaan voisi olla yksi keino käytön tehostamiseen”, Tuomisto kertoo.

Lannoitteen annostelumuodon, rae vai neste, vaikutuksia perunasatoon ja sen laatuun tutkitaan. Lannoite voidaan antaa myös maahan tai suoraan lehdille.

Lannoitteen kemiallinen muoto ja esimerkiksi nitraatti- ja ammoniumtypen suhde vaikuttavat, miten peruna ottaa ravinteet maasta.

Kokeessa tutkitaan myös maan mikrobiaktiivisuutta edistäviä aineita sekä kasvin hormonitoimintaan vaikuttavaa aminohappokäsittelyä. Tuloksia analysoidaan sadosta ja sen laadusta. Kokeessa lajikkeena on ruokaperuna Asterix.

Kasvuolot ratkaisevat

Perunantutkimuslaitoksen tutkijan **Anne Rahkosen** mukaan laajaa perunan lannoitetutkimusta tarvitaan. ”Keski-Euroopasta tulee nykyään Suomen markkinoille paljon eri lannoitteita, joita ei ole testattu kotimaan olosuhteissa.”

Rahkosen mukaan Keski-Euroopan kasvuolot perunalle ovat hyvin erilaiset kuin Suomessa. ”Suomessa perunan on lähdettävä keväällä nopeasti kasvuun ja tuotettava yhteyttävät lehdet.”

Keski-Euroopassa taas perunan lehtien on säilyttävä vihreänä kesän kuivan jakson ajan. ”Kasvukauden aikainen lehtilannoitus on siksi siellä perustellumpaa kuin meillä.” Suomessa kasvukauden aikaisesta lannoituksesta ei saada samanlaista hyötyä.

Huomio maahan

Kenttäpäivän seminaarissa kiinnitettiin huomiota kasvinravitsemuksen kannalta erittäin oleelliseen asiaan, maahan. Maan kemiallisista ominaisuuksista luennoi tohtori **Jaan Freesma-Hoekstra** Hollannista.

Freesma-Hoekstra vertasi maata akkuun. ”Maa varastoi kasvuvoimaa samalla tavalla kuin akku varastoi sähköenergiaa.”

Lannoitus tulisi Freesma-Hoekstran mukaan tehdä maan tarpeen mukaan. ”Akun ylilatauksessa energiaa menee hukkaan. Samoin käy jos maata lannoittaa yli sen tarpeen: ylimääräinen vuotaa pois.”

SAARA NIKKARI

Lannoitteiden hintojen noustessa niiden käyttöä on tehostettava, Jussi Tuomisto sanoo.

Tohtori Jaan Freesma-Hoekstra Hollannista vertasi maan rakennetta akun kennostoihin.

KARI SALONEN

Tutkija Anne Rahkonen esitteli vastanostettuja Asterix-perunan mukuloita perunantutkimuslaitoksen kasvinravitsemuskokeella.

Kaupunkien joutomailla kukoistaa monipuolisesti

Kaupunkialueiden monimuotoisin kasvillisuus löytyy teiden reuna-alueilta ja jokien rannoilta. Niitä biologi **Pertti Ranta** kuvailee tuoreessa väitöstutkimuksessaan kasvillisuuden aarreaitoiksi.

Esimerkkinä Ranta mainitsee Vantaan kaupungin.

Sen liikenneväylien reuna-alueilla kasvaa kuutisensataa kasvilajia, peräti kolme neljäsosaa kaikista maakunnasta löytyvistä kasvilajeista.

Kasvillisuuden monipuolisuus johtuu siitä, että alueita niitetään tai muuten myllätään. Tulvat ja jäämöykyt muokkaavat jokien ja purojen rantoja. Tällainen ympäristön häiritseminen on osalle kasveista elinehto.

Ranta on huolissaan siitä, että kaupungeissa suurin osa luonnon monimuotoisuudesta löytyy joutomailta eikä suojelluilta alueilta.

Kaupungeissa olevia vanhoja metsiä ei ole tarpeen suojella. Useimmiten kaupunkien vanhat metsätilkut ovat pieniä, eikä niillä ole juuri merkitystä monimuotoisuuden kannalta.

Esimerkiksi Tampereella kasvaa 1225 kasvilajia. Näistä 33 kuuluu niin sanottuihin statuslajeihin, joita pidetään suojelupäätöksiä tehtäessä muita suuremmassa arvossa.

Tampereen keskustan itäpuolella sijaitsevan Takahuhdin keskiaikaisen kylän alueella on pienellä alueella tuhat lajia. Miksei sitä suojella, Ranta kysyy.

Hänen mukaansa ilmastonmuutos on sen luokan ongelma, että monimuotoisuuden pitäisi ehdottomasti olla suojeluperuste.

Ranta väittelee tänään perjantaina Helsingin yliopiston Bio- ja ympäristötieteellisessä tiedekunnassa.

MAIJA ALA-SIURUA

MAATALOUDESTA LYHYESTI

USA:ssa jo ennätyskuivaa

Yhdysvaltojen kuivuus lyö jo kaikki ennätykset, kertoo ruotsalaislehti ATL.

Heinäkuu oli kuumin sitten vuoden 1895, jolloin mittaukset aloitettiin.

Myös keskilämpötila tammikuu–heinäkuussa oli historian korkein.

Kuivuus haittaa viljelyä ja aiheuttaa metsäpaloja.

Ruotsissa viljojen sienitautiriski kasvaa

Kuluvan kasvukauden runsaat sateet ovat kasvattaneet Ruotsissa viljojen sienitautiriskiä, kertoo verkkolehti ATL. Kostea ja lämmin sää edistää sienten kasvua.

Viime vuoden sadossa esiintyi runsaasti sienitoksiineja. Osa viljasta ei sen vuoksi kelvannut edes eläinten rehuksi. Sienitartunnan välttämiseksi vilja tulisi puida heti, kun se on valmista. Laossa oleva kasvusto ja edellisvuoden kasvijätteet lisäävät sienitautiriskiä.

Saksalaisista kananmunista löytyi dioksiinia

Saksassa on löydetty kananmunista myrkyllistä dioksiinia, uutisoi ruotsalainen verkkolehti Land. Tapaus on jo yhdeksäs viime huhtikuusta lähtien.

Dioksiini on päätynyt muniin kanojen rehun kautta. Munat tuottanut tila on joutunut keskeyttämään tuotantonsa.

Euroopan unionin uudessa syyskuussa voimaan astuvassa dioksiiniasetuksessa eläinten rehujen kontrolli lisääntyy.